1841: Oprichting van de 'Belgische maatschappij voor de volksvoortplanting'. Deze onderneming heeft als doel om in Guatemala een gebied te vinden dat geschikt is voor het stichten van een Belgische nederzetting in Midden-Amerika. Er werd een concessie afgesloten tussen de nationale overheden hiervoor.

1842: De Belgische diplomaat Eduard Blondeel van Cuelebroerck sluit een verdrag met een plaatselijk stamhoofd in het hedendaagse Eritrea. Dit verdrag geeft België het recht om een handelspost te mogen oprichten in deze regio.

1847: In december vertrekt de Belgische schoener Louise-Marie naar West-Afrika met als doel om een concessie te verwerven ten voordele van de Belgische staat in dit gebied.

1849: Door een conflict met de plaatselijke bewoners van de stad Boké, knoopt de bevelhebber van de 'Louise-Marie' onderhandelingen aan met het plaatselijke stamhoofd nadat hij daartoe is verzocht door de aanwezige Franse handelaren. Zij worden belemmerd in het drijven van handel aangezien de plaatselijke bevolking enkel de Britse claim erkennen. Nadat de onderhandelingen afspringen en er een Frans oorlogseskader arriveert, raken beide partijen slaags met elkaar. De daarop volgende beschieting en landing zal de geschiedenis in gaan als het 'Incident aan de Rio Nuanez' of de 'slag bij Boké'.

1854: de Belgische nederzetting in Guatemala is door wanbeleid uitgelopen op een fiasco. In dit jaar zal de concessie door België worden stopgezet.

1858: In 1857 sturen de Fransen een eenheid mariniers naar het gebied rond Boké waar de Belgen na de gelijknamige slag een overeenkomst sloten voor een concessie. Deze Franse eenheid eist het gebied op. De Belgen wiens handelsbelangen in de loop der jaren in het gebied hebben zien afnemen, zeggen een jaar later daarop hun concessie op.

1864: Op vraag van Maximiliaan Van Oostenrijk, vormt de Belgische regering een bataljon bestaande uit vrijwilligers om aan Mexicaanse regeringszijde mee te strijden in het neerslaan van een revolutie. Deze Belgische strijders zouden beloond worden met land in Mexico na de overwinning van de Mexicaanse regeringstroepen. In 1865 raken de Belgen slaags met de rebellen bij Tacambaro. De rebellen slaan er in om de stad op de Belgen te veroveren en brengen hen in april een nederlaag toe. In juli 1865 slagen de Belgen er echter in om de stad te heroveren en hun nederlaag te wreken.

1865: Leopold I komt te overlijden. Zijn zoon Leopold II volgt hem op en zal ijveren om de koloniale ambities van zijn vader in de praktijk te brengen.

1876: Leopold II roept in Brussel 50 ontdekkingsreizigers en wetenschappers bij elkaar om zogenaamd de slavenhandel aan te pakken. In de praktijk wil hij zich concreet voorbereiden om een stukje van de Afrikaanse koloniale koek te krijgen. Concreet heeft deze bijeenkomst als gevolg dat de AIA (Association Internationale Africaine) wordt opgericht.

1878: Het nieuws van Stanley zijn tweede Afrikareis (de zoektocht naar de bronnen van de Nijl) slaat in Europa in als een bom. Leopold II is er dan ook meteen bij om contact op te nemen met Stanley. Leopold huurt na een gesprek Stanley in via zijn Comité d'etudes du haut Congo dat hij datzelfde jaar heeft

opgericht met onder andere zijn eigen kapitaal.

1879: Stanley vertrekt opnieuw naar Afrika. Dit maal met als doel om handelsposten te stichten in opdracht van Leopold II. Dit jaar zal ook het Association Internationale du Congo opgericht worden.

1880: Is een scharnierjaar in de Congolese en koloniale geschiedenis bij uitstek. Voor 1880 voerde Europa handel in Afrika via tussenpersonen zoals bijvoorbeeld Tippu Tip die de macht in Afrika had overgenomen van de traditionele stammen. Pas gevormde Europese natiestaten gingen vanuit 'nationale trots' grote gebieden annexeren voor zowel hun afzetmarkten als prestige te vergroten. Daarnaast werden moesten kolonisten een onherbergzaam gebied bevolken. Een manier om van buitenbeentjes in de maatschappij van de metropool af te raken. Leopold II vond net als zijn vader al langer dat ook België een kolonie nodig had.

1881: Aan de Stanleypool (een breed stuk in de Congorivier) sticht Stanley een belangrijke handelspost: Leopoldville (het latere Kinshasa). Ondertussen heeft Graaf De Brazza een jaar daarvoor aan de overzijde van de rivier een handelspost gesticht in naam van Frankrijk: Brazzaville.

1884: Stanley zijn opdracht is ten einde. Hij heeft 50 handelsposten gesticht langs de Congorivier. In Oostende tekenen Leopold en Stanley daarop de grenzen die bedoelt zijn voor de conferentie van Berlijn.

1885: Conferentie van Berlijn: verdeling van Afrika onder de Europese mogendheden. De internationale gemeenschap erkent de heerschappijen van de AIC (zie 1879) over het Congobekken. Na de conferentie van Berlijn zal de AIC zichzelf omvormen tot de 'Kongo-Vrijstaat'. In 1885 zal ook de Force Publique (politie en legermacht van de Vrijstaat-Openbare Weermacht in het Nederlands) opgericht worden.

1888: Dunlop vindt de rubberen band uit. Kongo is rijk aan natuurlijk rubber dat nodig is voor het maken van de band. Het AIC voert een schrikbewind om zoveel mogelijk van het product te kunnen winnen. Doordat de Vrijstaat de kosten laag kan houden, zijn de winstmarges des te groter.

1892: Start van de campagne tegen de Arabisch-Swahili slavenhandelaars in het oosten van de Vrijstaat.

1894: De Belgen en Britten tekenen een akkoord over de zogenaamde Lado enclave. Het gaat om een landruil waarbij de Belgen een strook land afgeven aan hun grens aan de Britten. In ruil krijgen zij een post langs de Nijl en de heerschappij over de laatste bevaarbare haven op deze rivier, Rejaf. Deze overeenkomst blijft gehandhaafd tot de overdracht van de Lado enclave in 1910.

-In april van dat jaar geven de laatste Arabische opstandelingen zich over.

1895: Start van een reeks opstanden door de Batetelastam in de schoot van de Force Publique. Tevens start van de Budja stam in het gebied dat is toegewezen aan de Societé Anversoise.

1897: Troepen van de Vrijstaat bezetten permanent de Lado enclave. In de slag om Rejaf verslaan zij de opstandelingen die actief zijn in het gebied.

1898: Albert Thys voltooit de aanleg van de Matadi-Leopoldville spoorlijn. Voor dit belangrijke traject zijn

er geen dragers meer nodig. De trein zal goedkoper en meer goederen kunnen vervoeren naar de havenstad Boma.

1899: Opening van het kamp Kira Vunga. Dit kamp heeft als bedoeling om olifanten te vangen en deze dieren te dresseren en te verhuren als lastdieren.

1900: De laatste Batetela muiterij wordt neergeslagen in het fort van Shinkakasa.

1900: De Britse diplomaat Roger Casement richt een Brits consulaat op in Kongo-Vrijstaat. Hij stelt de mishandeling van de plaatselijke bevolking vast en schrijft er enkele jaren later een rapport over.

1902: De Belgen verkrijgen in het keizerrijk China een eeuwigdurende concessie over een gebied langs de rivier Hai He, dit gebied bestaat uit de havenstad Tianjin.

1903: Het Britse lagerhuis neemt een resolutie aan over Kongo. Casement krijgt de opdracht om een onderzoek in te stellen.

1904: Oprichting van het Congo Reform Association. Onder andere in de pers voeren zij campagne tegen Kongo-Vrijstaat en de manier waarop ze omgaan met de bevolking. De stichting krijgt onder andere steun van protestantse zendingen en intellectuelen.

-Sir Henry Morton Stanley sterft in Groot-Brittannië.

1905: In navolging van het Casement rapport, reist de commissie Janssens doorheen het gebied. Zij leggen hetzelfde traject af als Casement en controleren zodoende diens rapport. Als het op 30 oktober 1905 verschijnt, zal dit rapport de gruwel van Casement bevestigen.

1906: Oprichting Union Menière du Haut Congo en Chemin fer du Congo.

1908: Campagne van de Congo Reform Association lijdt tot overname van Kongo-Vrijstaat door de Belgische staat. Leopold II hoopt nog een privédomein over te houden voor zichzelf maar dat lukt niet. Kongo-Vrijstaat zal vanaf nu Belgisch-Kongo heten. Het koloniale charter zal het wettelijke kader voor de kolonie bepalen.

1909: Leopold II sterft in zijn paleis in Brussel.

- Voor het overlijden van Leopold II brengt Albert, zijn troonopvolger een bezoek aan de kolonie.

1910: Een koloniale wet beperkt de bewegingsvrijheid van de Kongolees tot +/- 30 km van zijn woonplaats. De wet bepaalt dat iedere Congolees een paspoort moet hebben waarop medische en etnische gegevens vermeld staan.

-Einde van de Belgische heerschappij over de Lado enclave.

1914: Start van de Eerste Wereldoorlog. Kongo is hier automatisch via België bij betrokken.

1916: Force Publique behaald onder leiding van generaal Tombeur een overwinning op de Duitse

koloniale troepen met als resultaat de verovering van een groot deel van het huidige Tanzania.

1918: Einde van de Eerste Wereldoorlog.

1919: België krijgt na de Eerste Wereldoorlog door het verdrag van Versailles via een mandaat van de Volkerenbond de controle over de voormalige Duitse kolonies van Ruanda en Urundi (de hedendaagse staten Rwanda en Burundi).

1926: Leopoldville zal vanaf nu de officiële hoofdstad zijn van Kongo. Dit ten voordele van de havenstad Boma.

1928: De eerste Belgische koning (Albert I) bezoekt de Afrikaanse kolonie. In deze periode zullen koper, uranium, zink, kobalt, tin, goud en wolfraam de plaats innemen van rubber als belangrijkste exportproduct. De Kongolese economie groeit gestaag.

1929: Door de beurscrash van Wall Street, komt er een einde aan de economische groei. De wereldwijde vraag naar grondstoffen daalt waardoor de export van delfstoffen uit Kongo halveert.

1931: De Pende komen in mei in opstand tegen het koloniale regime in Centraal-Afrika. In september zal de opstand worden neergeslagen.

- Teruggave van de Tainjin concessie aan de Chinese overheid.

1931-1932: Opstand in het Kongolese District 'Lac Leopold II' en Kasaï. Er vallen ongeveer 400 doden.

1932: Einde van de Belgische concessie in Tianjin.

1934: Pierre Ryckmans wordt aangesteld als gouverneur-generaal van Belgisch-Kongo.

1937: Vanaf 1937 bezet Japan een groot deel van China waaronder de havenstad Tianjin. In de loop van de komende jaren zullen de achtergebleven Belgen die werkzaam waren voor het trambedrijf (dat is opgericht ten tijden van de Belgische concessie) en hun gezinnen opgesloten worden in concentratiekampen.

1938: De economie in Kongo lijkt op een herstel af te stevenen.

1940: België raakt betrokken bij de Tweede Wereldoorlog en zal worden bezet door Nazi Duitsland. Via zijn overzeese gebieden zal het proberen om de strijd verder te zetten. Concreet wil dat zeggen dat er grondstoffen geleverd moeten worden aan de geallieerden. Gouverneur generaal Ryckmans (van Kongo) zal nadat Koning Leopold III in ballingschap in België verkiest, duidelijk de kant kiezen van de regering in Londen. Hij zal dat ook zo laten verstaan aan de koloniale administratie.

1941: De verhoging van de oorlogscapaciteit lijdt tot sociale onlusten in Elisabethville (Katanga). Talloze mensen verliezen er het leven door de confrontatie met de Force Publique. Diezelfde Force Publique zal vanaf 1941 een veldtocht voeren tegen de Italianen in Ethiopië. In die veldtocht nemen de Belgen 15.000 Italianen en 9 generaals gevangen.

- In oktober 1941 proberen de blanke medewerkers van koloniale maatschappij door middel van een nationale staking te protesteren tegen de oorlogsinspanning. Wat de blanken niet lukt, lukt de Afrikaanse mijnwerkers in Elisabethville wel. Zij zullen in december het werk neerleggen. Na mislukte onderhandelingen en de daarop tot stand gekomen rellen verliezen naar schatting tussen de 30 en 70 mensen het leven.

1944: Opnieuw een staking van de mijnwerkers in Elisabethville. Deze staking bereikt de schaal van de staking vier jaar eerder echter niet.

- In Luluabourg slaat de Force Publique aan het muiten terwijl de soldaten keren terug naar hun dorpen. Hun boodschap slaat echter niet aan bij de naburige garnizoenen waardoor de muiterij snel kan worden neergeslagen. De blanken slaan massaal op de vlucht terwijl er in de chaos drie van hen worden gedood. De aanstoker van de muiterij, een Kongolese onderofficier en Oost-Afrika veteraan wordt ter dood gebracht samen met twee van zijn medestanders.

1945: Kongolees uranium wordt gebruikt in de atoombommen op Japan. Het betekent ook meteen het einde van de Tweede Wereldoorlog.

1946: Pierre Ryckmans zijn termijn als gouverneur-generaal zit er op. Hij zal worden opgevolgd door Eugène Jungers.

1949: Voorstelling van een meerjarenplan voor de verbetering van de infrastructuur van de kolonie.

1952: Gouverneur-Generaal Leon Petillon spreekt naar Frans voorbeeld in zijn openingstoespraak om het oude systeem om te vormen naar een 'Belgisch-Congolese gemeenschap'. In het kielzog van deze toespraak ontstaan de zogenaamde evoluées: zwarten die geleerd hebben om zoals blanken te leven.

1955: Rondreis van Koning Bouwdewijn door de kolonie + de oprichting van de luchtmachtbasis en 'nationaal redout' van Kamina. Het is pas rond deze tijd dat er permanent troepen van het Belgische leger gelegerd zijn in de kolonie.

1956: Er vindt een stagnerende economische groei plaats in de kolonie. Op geopolitiek vlak is er een eerste golf van een nieuw Afrikaans nationalisme. De Kongolese bevolking begint de morren onder de Belgische heersers.

1957: Brussel keurt een wet goed waardoor inheemse Kongolese steden recht krijgen op het verkiezen van hun eigen gemeenteraden. Dit is wel nog steeds onder toezicht van de blanke autoriteiten. Het stemrecht is ook enkel geldig voor mannen.

1958: Zogenaamde evoluées bezoeken Expo 58. Ondertussen beginnen in verschillende provincies zich inlandse partijen te vormen. Onder andere Lumumba begint vurig te spreken over de wandaden begaan door de Vrijstaat. Kasavubu en Lumumba, ontmoeten de president van de pas onafhankelijk geworden staat Ghana.

1959: Lumumba spreekt op 4 januari een grote massa toe in Léopoldville. Op dat moment is er in het Stade Roi Boudouin een sportwedstrijd aan de gang. Kasavubu en Lumumba begeven zich naar het

stadion. Er ontstaan rellen. 47 mensen komen hierbij om en 241 raken er gewond. Alles wat Belgisch is, moet er aan geloven. Ook in de Kasaï provincie ontstaat er een etnisch conflict.

- Onder andere Kasavubu en Lumbumba worden preventief gevangen gezet door de koloniale autoriteiten.,

- De Belgische regering neemt een haastige beslissing. Ze zijn bang voor een bloedige koloniale oorlog zoals bij Nederland en Frankrijk het geval is. Voor de Kongolese delegatie kan het allemaal niet snel genoeg gaan. Men komt overeen dat de overdracht van de macht zal plaats vinden op 30 juni 1960.

- De Belgen organiseren democratische verkiezingen over het hele land.

-De unie Ruanda-Urundi zal ook officieel een vraag stellen aan Brussel om in een onafhankelijkheidsproces betrokken te worden.

1960: Congo wordt onafhankelijk. Hierbij start ook de eerste Congolese republiek. Kasavubu wordt president, Lumbumba premier.

- Lumumba zet de relatie met de Belgen op losse schroeven door een vlammende toespraak te geven bij de machtsoverdracht. (al getuigde de toespraak van Koning Boudewijn niet van veel meer tact dan die van Lumumba.)

- Later dat jaar valt België voor de eerste maal Kongo militair binnen. Het Kongolese leger is ondertussen al aan het muiten geslagen. België wordt internationaal scherp veroordeeld voor deze inval. Lumumba ontslaat in deze hectiek ook de opperbevelhebber van het leger, generaal Janssens.

- Ondertussen scheiden de provincies Kasaï en Katanga zich af van het centrale gezag in Leopoldville.

1961: Premier Patrice Lumumba wordt vermoord op 17 januari.

1962: Op 1 juli worden de mandaatgebieden Ruanda-Urundi onafhankelijk. Ze gaan verder in de staten 'Burundi' en 'Rwanda'.

1961: De Ruandese koning vraagt en krijgt politiek asiel in Tanzania. Ruanda werd formeel een republiek.

1963: Een VN offensief maakt een einde aan de afscheiding van Katanga.

1964: Rebellie in het oosten van het land van de zogenaamde Simbarebellen. De Simba's zetten het land op zijn kop en gijzelen in Stanleyville (het huidige Kisangani) ongeveer 2500 blanken. Het Belgische leger, ditmaal gesteund door de VS grijpt opnieuw in. Er vallen heel wat slachtoffers tijdens en in de nasleep van het conflict.

1965: Mobutu grijpt de macht na een staatsgreep. Hij maakt van Congo een één partijstaat en installeert zichzelf als dictator. Dit is het officiële einde van de eerste en het begin van de tweede republiek.